

Postadress: Mäster Samuelsgatan 60, 111 21 Stockholm
Telefon: 08-700 13 00
E-post: registrator@arbetsgivarverket.se

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se
A2025/006949

Ny reglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (SOU 2025:74)

Arbetsgivarverket besvarar remissen både i rollen som förvaltningsmyndighet och i rollen som arbetsgivarorganisation.

Utredningen föreslår en mer sammanhållen reglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Sammantaget syftar förslagen till att förbättra beslutsunderlag och uppföljning, minska risken för felaktiga utbetalningar och säkerställa att stöd används för avsett ändamål, samtidigt som tydligare ramar kan bidra till ökad rättssäkerhet och förutsebarhet för berörda aktörer.

Utredningen har konsekvent förenat avvägningen mellan ingrepp i den personliga integriteten och ökad effektivitet i handläggningen. En mer flexibel lagstiftning ger fortsatt ett tillräckligt skydd för den enskildes integritet. Ett viktigt led i det, som utredningen också konsekvent betonar, är rutiner för olika led i tillämpningen som konkretisering och förtydligande av vad lagreglerna uttrycker. Förslagen ligger dessutom i linje med slutsatser i flera andra utredningar under senare år om att öka informationsutbytet och effektivisera handläggningen utan att integritetsskyddet försvagas.

En välkommen effekt av förslagen, om de aktualiseras, är en minskad regelbörda och minskad administration för berörda myndigheter.

Arbetsgivarverket tillstyrker utredningens förslag, men lämnar nedan synpunkter avseende förslagens praktiska tillämpning och genomförande.

Förbättrat informationsutbyte för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (avsnitt 4.6, 4.8, 4.9 och 4.11)

Arbetsgivarverket tillstyrker förslagen att effektivisera informationsutbytet inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. En stärkt informationsförsörjning är central för att Arbetsförmedlingen och andra berörda aktörer ska kunna fatta mer ändamålsenliga beslut och upprätthålla legitimiteten i systemen. Förbättrad tillgång till relevanta uppgifter kan också bidra till att insatser i högre grad kan anpassas efter individers behov och därmed få bättre effekt. Därutöver kan en tydligare och mer effektiv kontroll bidra till att identifiera brister och oseriösa aktörer, vilket stärker förtroendet för verksamheten och minskar risken för felaktiga utbetalningar.

Uppgifter om arbetssökandes utbildning (avsnitt 4.6)

Det är positivt att Arbetsförmedlingen får förbättrad tillgång till uppgifter om arbetssökandes utbildningsbakgrund genom föreslagen uppgiftsskyldighet och bemyndigande att meddela föreskrifter om uppgiftslämnande. Samtidigt vill Arbetsgivarverket understryka att den föreslagna regleringen i praktiken kommer att ställa krav på tydlighet och förutsebarhet gentemot de statliga lärosätena, Myndigheten för yrkeshögskolan och andra berörda aktörer som ska lämna uppgifterna. För att säkerställa en enhetlig tillämpning behöver det tydliggöras vilka uppgifter som omfattas, i vilka situationer uppgiftsskyldigheten aktualiseras och hur elektroniskt utlämnande ska genomföras. Informationsutbytet bör ske effektivt men med en tydlig avgränsning till vad som är nödvändigt.

Informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och Samhall Aktiebolag (avsnitt 4.8)

Arbetsgivarverket är positivt till att Arbetsförmedlingen ges möjlighet att lämna vissa uppgifter om enskilda till Samhall Aktiebolag utan hinder av sekretess. Utredningen har gjort en rimlig avvägning mellan behovet av ett förbättrat informationsutbyte och skyddet för den enskildes personliga förhållanden genom den tystnadsplikt som föreslås i anslutning till förslaget.

Arbetsgivarverket vill samtidigt framhålla vikten av att informationsutbytet i praktiken avgränsas till den krets av personer och de uppgifter som behövs för att Samhall ska kunna fullgöra sitt uppdrag, och att arbetssätten blir enhetliga över landet. Mot den bakgrunden är det också positivt att

utredningen lyfter behovet av förbättrad samsyn, dokumentation och enhetlighet för att informationsutbytet ska få avsedd effekt.

Informationsutbyte mellan Kammarkollegiet och leverantörer (avsnitt 4.9)

Arbetsgivarverket är positivt till förslaget att Kammarkollegiet under vissa förutsättningar ska ges möjlighet att lämna uppgifter om enskilda till leverantörer av arbetsmarknadspolitiska insatser utan hinder av sekretess. Utredningens förslag är väl avvägt genom att tystnadsplikt knyts till den som deltar i verksamheten hos sådana leverantörer och deras underleverantörer. Därigenom stärks skyddet för den personliga integriteten.

Arbetsgivarverket vill även här understryka vikten av att utlämnandet i tillämpningen begränsas till det som krävs för att leverantören ska kunna fullgöra sitt uppdrag, samt att det finns tydliga ramar och rutiner för informationshantering, så att informationsutbytet kan ske effektivt utan att integritetsrisker ökar i onödan.

Arbetsförmedlingens informationsförsörjning (avsnitt 4.11)

Arbetsgivarverket tillstyrker utredningens förslag att regeringen ger Arbetsförmedlingen i uppdrag att bedriva ett flerårigt strategiskt utvecklingsarbete, så att myndighetens informationsförsörjning i högre grad ska bidra till att uppnå målen med verksamheten och göra effekterna av arbetet möjliga att följa upp.

Ett sådant arbete är viktigt för att de föreslagna regeländringarna ska få fullt genomslag och för att informationsutbytet ska bli robust och likvärdigt i praktiken.

Arbetsförmedlingens kontrollbesök (avsnitt 5.4–5.12.2)

Arbetsgivarverket tillstyrker utredningens förslag om kontrollbesök. Ett tydligare lagstöd bidrar till ökad rättssäkerhet och förutsebarhet för berörda aktörer och stärker samtidigt legitimiteten i kontrollsystemet.

Arbetsgivarverket noterar särskilt att kontrollbesöken enligt förslaget ska vara en proportionerlig åtgärd och inriktas på kontroll av villkor för

ekonomiskt stöd, samt att besöken kan genomföras både inför beslut och under pågående stödperiod.

Arbetsgivarverket konstaterar samtidigt att kontrollbesök förutsätter samtycke från den som ska kontrolleras och att besöken samtidigt kan vara oannonserade.

För att säkerställa rättssäkerhet och enhetlig tillämpning är det angeläget med tydlig vägledning om hur samtycke ska inhämtas och dokumenteras i praktiken, samt hur Arbetsförmedlingen ska försäkra sig om att den kontrollerade förstått att åtgärden är frivillig.

Arbetsgivarverket vill också framhålla vikten av att kontrollbesöken hålls inom tydliga ramar, där det framgår vad som får kontrolleras och vilka uppgifter som får begäras in, och att besöken genomförs på ett sätt som inte hindrar verksamheten i onödan.

Dataskyddsreglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (avsnitt 6.5, 6.6 och 6.12)

Arbetsgivarverket tillstyrker utredningens förslag och bedömer att den nya regleringen även kan bidra till ett mer ändamålsenligt och förutsebart integritetsskydd. Förslaget är också förenligt med kravet på proportionalitet i den allmänna dataskyddsförordningen.

Genom att personuppgiftsbehandlingen tydligare knyts till vad som är nödvändigt för att Arbetsförmedlingen ska kunna utföra sina uppgifter, inklusive behandling för dataanalyser och urval i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka fel, skapas bättre ramar för både verksamhetsbehov och integritetsskydd.

Den kompletterande förordningen kan därutöver ge utrymme för mer detaljerade tillämpningsbestämmelser som behöver kunna justeras över tid och som omsätter integritetsskyddet i praktiska arbetssätt, exempelvis kring behörighetsstyrning samt kontroll och uppföljning av åtkomst.

Arbetsgivarverket ser också positivt på att regleringen ställer krav på dokumentation när personuppgifter behandlas för dataanalyser och urval, bland annat genom att myndigheten ska redovisa de avvägningar som gjorts mellan åtgärdens syfte och intrånget i den enskildes integritet samt vilka metoder och sökbegrepp som använts. Sammantaget stärker detta

förutsättningarna för kontroll och uppföljning av åtkomst till personuppgifter.

En tydlig och restriktiv avgränsning av direktåtkomst till personuppgifter vid Arbetsförmedlingen är i sig en åtgärd som ökar skyddet för personuppgifter och stärker rättssäkerheten.

Arbetsgivarverket ser också positivt på att regleringen innehåller tydligare ramar om lagringsminimering samt möjlighet att föreskriva längsta tid i förordning eller föreskrifter. Detta är en viktig integritetsskyddande komponent över tid.

Arbetsgivarverket noterar därutöver utredningens bedömning att det inte behövs ytterligare kompletterande dataskyddsreglering för arbetsgivare och kommuner när dessa anordnar arbetsmarknadspolitiska insatser, och har ingen invändning mot denna bedömning. Mot bakgrund av att arbetsgivare och kommuner i normalfallet är personuppgiftsansvariga för den personuppgiftsbehandling som sker hos dem, är det samtidigt angeläget att berörda aktörer får tydlig praktisk vägledning om ansvarsfördelning och informationshantering när insatser genomförs.

En mer ändamålsenlig lagreglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (avsnitt 7.1-7.5)

Arbetsgivarverket tillstyrker utredningens förslag att samla centrala delar av den arbetsmarknadspolitiska regleringen i en ny och sammanhållen lag. En samlad reglering med en tydligare struktur underlättar tillämpningen och bidrar till ökad förutsebarhet.

Det är särskilt angeläget att regleringen blir tydlig och förutsebar för statliga arbetsgivare som berörs av Arbetsförmedlingens insatser, kontroll och uppgiftsinhämtning. Detta gäller såväl när myndigheter erbjuder praktikplatser som vid anställning av deltagare inom arbetsmarknadspolitiska program.

Tydlig information och praktisk vägledning i samband med ikraftträdande och övergång behövs för att tillämpningen blir enhetlig.

Bestämmelser om sekretess i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (avsnitt 8.3)

Arbetsgivarverket tillstyrker utredningens förslag om ett generellt undantag från sekretess för beslut om ekonomiskt stöd till arbetsgivare och anordnare av arbetsmarknadspolitiska insatser. Ökad transparens bedöms vara motiverad för att stärka insynen i hur allmänna medel används.

Arbetsgivarverket vill samtidigt framhålla vikten av att det i samband med ikraftträdandet utarbetas tydlig vägledning för beslutsutformning och hantering så att tillämpningen blir enhetlig och förutsebar i praktiken.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Ann Follin efter föredragning av verksjuristen Patrik Havermann och utredaren Emil Björkman. I ärendets slutliga handläggning deltog också stabschef Anna-Karin Jansson, chef arbetsgivarutveckling Åsa Krook, förhandlingschef Andreas Nyström, gruppchef Kristofer Jerving och chefsjurist Hanna Schmidt.

Ann Follin

Emil Björkman och Patrik Havermann

Detta beslut har fattats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.